

Nikad više neću biti žrtva mračnih zidina katoličkog klera

List „Narodni vojnik“, organ Beogradske vojne oblasti, objavljuje u rubrici „Pisma uredništva“ ovaj dopis vojnika Fotaka, bivšeg bogoslova, koji je rodom iz našeg kraja. Pošto je dopis zanimljiv objavljujemo ga u cijelosti.

Osam najljepših godina mladosti proveo sam unutar mračnih zidina sjemeništa: sedam godina u dječjačkom sjemeništu i jednu godinu na fakultetu na Kaptolu. Dosta je bilo i nikad više onamo!

Nemilosrdno prekidam s prošlošću, koja je mrakom obavijala moj sadašnji život. Gledao sam kroz dugi niz godina strahovitu antinarodnu djelatnost, koju su krile crne mantije. Strahovita licemjernost, koja je glavna karakteristika klera popće, a napose onog kojeg sam ja upoznao, stvarala je od mene protivnika. Ne treba da odlazim daleko u historiju prošlosti, pa da navodim sva ona nedjela, nazadnjaštva i za-glupljivanja. Dovoljno je da se samo sjetimo zločina, što su ih izvršili u toku Drugog svjetskog rata pod parolom: „za spas duša“. Cime su ih spašavali? Sta su ustaše radili po direktivama Pavelića, čiji je savjetnik bio zloglasni nadbiskup zagrebački Stepinac? I tko će da izbroji pokolje izvršene u crkvama pravoslavaca? Vješanja, strijeljanja i ubijanja zalita krvlju, koja vapi za osvetom, crnu historiju crkve u Hrvatskoj. Zar je ovo u skladu s naučavanjem svećenstva, koje propovjeda ljubav, a sije mržnju?! Strahovita licemjernost, koja odbija sve i svakoga.

Njihov protunarodni rad nije ni sada prestao. On se može sagledati tek ako se iz bližega promatra, ako mu se malo približi.

Iza zidina crkava, sjemeništa, samostana, tamo se on skriva, tamo on nalazi utočište. To mu je područje vrlo pogodno, jer mu se pruža mogućnost i za organizaciju, pa makar ona bila i ilegalna. Nedavno je to bilo. Odjeknulo je čitavom našom zemljom, pa i preko njenih granica. Organizacija zagrebačkih bogoslova s njihovim poglavarima počela je da širi svoje pandže među narod, a protiv narodne vlasti. Nije dugo potrajalo, na samom početku akcije, oni su otkriveni i njima je narod sudio.

Ove i niz drugih činjenica bacile su teške mrlje na historiju crkve, koje odanle neće nikad nitko izbrisati, nego će vječno ondje ležati kao pečat sramote.

Tešku osudu baceju na njih svakim danom mnogobrojni mladići. To su oni koji su živjeli izvjesno vrijeme iza zidina sjemeništa, koji su gledali strahovitu pozadinu istih. Odgajani su u onom istom duhu u kojem su odgajani mnogi zločinci. Mnogi od njih nisu ni krivi, jer većina ne ulazi onamo slobodno, nego pod pritiskom i tudim utjecajem, a odanle se teško izlazi. Krajnja ovisnost i potčinjenost ne dozvoljavaju im da se oslobode. Oni postaju žrtve i robovi. Mnogi ondje i završavaju. Mnogo sposobnosti tamo propada.

Težio sam uvijek za školom, a kao dijete nisam pomišljao na konac, niti sam mogao da biram pravac. Gdje su me gurnuli, tamo sam ostao. Razvitkom — osjećao sam čustvo i ništavilo onoga što mi se tamo pružalo. Čitavo obrazovanje išlo je jednostrano. Najviša dostignuća ljudskog uma nisam mogao da upoznam i doživljavam, a srednjovjekovna skolastika nije me zadovoljavala. Tražio sam načina da se ovome oduprem, da to izbjegnem. Koliko knjiga sam pročitao, a da to nije znalo nitko, osim najužeg kruga prijatelja, koji su bili istih težnji i mišljenja, a koji su danas većinom korisni članovi društva. Nije nam bilo dozvoljeno da čitamo literaturu koju smo željeli, da gledamo filmove ili odlazimo u kazalište — samo da se koja nova ideja ne porodi. A kad bi se i pojavila, brzo je bila ugašena ili bi se sačuvala u najužem krugu, koji je uslijed „špijunaže“ uvijek bio na udaru. Nisam mogao da se pomirim s ovakvim načinom odgoja, jer nas je on sakatio. Tražili smo sami načina na koji bismo ipak koliko, toliko ublažili jednostranost. Razbijali smo ukalupljenost na svaki način i gdje god nam se pružila za to prilika.

Tešku borbu proživljavao sam kroz cijelu svoju mladost. Borila su se u meni dva svijeta. Na jednoj strani svijet slobode i svjetla, a na drugoj se grčevito nametao svijet sumraka i zatupljenosti. Bio mi je potreban čovjek, koji bi me razumio, ali ga nisam našao. Našao sam samo onog pred kojim sam se morao pretvarati. Nisam mogao da se s ovim pomirim. Težio sam za slobodom, ali me spriječavala teška ovisnost koju sam strahovito zamrzio.

Nakon osjetio sam se slobodan. Doživio sam onaj željeni čas, kada mogu vesela lica prići u krilo društva — i to socijalističkog, kojem želim da posvetim sav svoj rad. Posebno radit ću oko omladine. Moći ću to tim više, što sam do u dubinu upoznao strahote i nazadnjaštvo, kojim se još uvijek služi licemjerni Vatikan. Vojnik Antun Fotak

zračnom puškom

100 strijelaca

Ženske: Ivanka Jakopan (IX. blok) 58 bodova, 2. Danica Pajtak (IX. blok) 35 bodova, 3. Aničica Sirovica (Gim) 22 boda.

Nagrade pobjedničkim ekipama i darove pojedincima podijelio je Rudolf Vuk, predsjednik Gradskog odbora Streljačkog saveza. On je također predao pobjedničkoj ekipi „Varteksa“ prelazni pokal Gradskog komiteta Narodne omladine, koji će se podjeljivati najboljoj ekipi u muškoj konkurenciji svake godine u čast Dana JNA. Ostali takmičari i ženska ekipa dobili su na dar vrijedne knjige.